Vantaa

Sakari Rokkasen ja 16 muun valtuutetun aloite selvitys Vantaan sekä Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yhdistymisestä ja kaupunkien välisen yhteistyön tiivistämisestä

VD/7189/00.02.00.03/2026

Sakari Rokkanen sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa, Helsinki, Espoo ja Kauniainen muodostavat pääkaupunkiseudun asukkaiden ja yritysten näkökulmasta toiminnallisesti yhden yhtenäisen metropolikaupungin. Asukkaat liikkuvat kuntarajojen yli päivittäin työn, opiskelun, vapaa-ajan ja palveluiden perässä. Alue jakautuu kuitenkin historiallisista syistä neljään eri hallinnolliseen kaupunkiin. Vaikka kaupungit ovat erillisiä, ne ovat vahvasti riippuvaisia toisistaan ja vaikuttavat omilla päätöksillään koko kaupunkiseudun toimivuuteen ja kilpailukykyyn.

Kaupunkien välinen yhteistyö on tiivistynyt vuosien saatossa eri osa-alueilla. Keskeisimmät seudulliset yhteistyörakenteet HSL, HSY sekä Pääkaupunkiseudun yhteistyöryhmä ovat kuitenkin pysyneet suhteellisen muuttumattomina noin parikymmentä vuotta.
Pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) mahdollisista yhdistymisvaihtoehdoista tai uuden metropolihallinnon luomisesta teetettiin erilaisia arviointeja 2010- luvun alussa. Kaupunkien toimintaympäristö ja tehtäväkenttä ovat tämän jälkeen merkittävästi muuttuneet. Sote- ja TE-uudistusten ohella kaupungistuminen on edennyt ja kaupungit ovat kasvaneet merkittävästi. Väestö on kasvanut, monimuotoistunut ja ikääntynyt. Samaan aikaan sekä koko julkisen talouden että kuntatalouden haasteet ovat syventyneet – myös suurissa kaupungeissa.

Pääkaupunkiseudulla olisi syytä arvioida ja selvittää uudelleen kaupunkien yhdistymisen tuomia hyötyjä ja haasteita kattavasti. Yhdistymisen selvittämisen rinnalla tulee myös arvioida ja tunnistaa osa-alueita, joissa kaupunkien tulisi kehittää yhteistyötä.

Kaupunkien yhdistyminen tai syventyvä yhteistyö voisivat monella tapaa kehittää pääkaupunkiseutua paremmaksi ja toimivammaksi metropoliksi. Hyötyjä olisi tunnistettavissa esimerkiksi arjen sujuvoittamisessa, hallinnon päällekkäisyyksien purkamisessa, palvelutuotannon synergiassa ja tehostamisessa, energiaratkaisuissa, luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa, valtakunnallisen ja kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistamisessa, taloudellisen kantokyvyn vahvistumisessa sekä maankäytön-, asumisen- ja liikenteen kehityksessä. Syntyviä hyötyjä olisi tärkeää selvittää ja arvioida tarkemmin.

Mahdolliset ratkaistavat haasteet liittyisivät mm. muutoskustannuksiin sekä alueellisen osallisuuden ja demokratian toteutumiseen suurella kaupunkialueella. Kaikkien alueiden äänen kuulumiseen päätöksenteossa tulisi hakea kansainvälisiä esimerkkejä ratkaisuvaihtoehdoista.
Esimerkiksi useissa eurooppalaisissa metropoleissa seudullisissa kysymyksissä päätöksentekoa on keskitetty, mutta toisaalta lähempänä asukkaiden arkea olevaa päätöksentekoa on tuotu myös kaupunginosatasolle.

Vantaan tulee toimia aloitteellisena kaupunkina seudun muiden kaupunkien suuntaan selvitystyön käynnistämiseksi. Jos esimerkiksi Helsinki olisi kiinnostunut yhdistymistä koskevasta selvitystyöstä, mutta Espoo ja Kauniainen eivät haluaisi edistää asiaa, tulee Vantaan edetä asiassa kaksin Helsingin kanssa.

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että

- Vantaan kaupunki esittää Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupungeille yhteisen selvityksen teettämistä pääkaupunkiseudun kaupunkien yhdistymisestä ja kaupunkien välisen yhteistyön syventämisestä
- Vantaa toteuttaa yhdistymisestä ja/tai yhteistyön syventämisestä selvitykset kiinnostuksensa ilmaisevien seudun kaupunkien kanssa”

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Sakari Rokkasen ja 16 muun valtuutetun aloite selvitys Vantaan sekä Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yhdistymisestä ja kaupunkien välisen yhteistyön tiivistämisestä